

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DNR-70-196(8)14/15/MJ/ABB

Warszawa, dnia 26 marca 2015 r.

DECYZJA nr DNR-1/25/2015

Na podstawie art. 24 ust. 14 pkt 2 w związku z art. 13 ustawy z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów (Dz. U. z 2015 r. poz. 322), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wszczętego z urzędu w sprawie ogólnego bezpieczeństwa **długopisów z prądem**, wprowadzonych na rynek polski przez przedsiębiorcę NIDA spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Wólce Kosowskiej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów stwierdza, że przedsiębiorca usunął przyczyny zagrożeń stwarzanych przez te produkty i umarza postępowanie administracyjne.

Uzasadnienie

Pismem z dnia 26 listopada 2014 r. Świętokrzyski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej przekazał Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) protokoły wraz z aktami kontroli dotyczące **długopisów z prądem** wprowadzonych na rynek polski przez przedsiębiorcę NIDA spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Wólce Kosowskiej (strona postępowania).

Długopis z prądem wykonany jest z czarnego i srebrnego tworzywa sztucznego. Przy każdorazowym wciśnięciu włącznika umieszczonego na górnym końcu długopisu produkt emituje impuls elektryczny. Wysunięcie wkładu następuje w momencie przekręcenia dolnej końcówki długopisu. Opakowanie jednostkowe stanowi kartonowe pudełko z przezroczystą wstawką z tworzywa sztucznego, na którym umieszczono następujące informacje: „SHOCK, GAG PEN, SHOCK YOUR FRIENDS, WARNING, Emits electrical shock. May interfere with electrical devices, such as pacemakers. Keep out of reach from children oraz MADE IN CHINA”. Na opakowaniu zbiorczym znajdują się min. następujące dane: „Importer NIDA, 05-552 WÓLKA KOSOWSKA, UL. NADRZECZNA 14LOKH5/C-07” oraz ostrzeżenia dotyczące użytkowania produktu.

W toku kontroli przeprowadzonej w Kielcach w sklepie „Kukartka” Galeria Echo należącym do Jolanty Buras-Góreckiej, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „ALTAIR” Jolanta Buras-Górecka w Kielcach, inspektorzy reprezentujący Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej pobrali i przekazali próbkę produktu do Laboratorium Badawczego Oddziału Instytutu Elektrotechniki w Gdańsku w celu przeprowadzenia badań w zakresie bezpieczeństwa użytkowania w oparciu o wymagania określone w normie PN-EN 60335-1:2012 „*Elektryczny sprzęt do użytku domowego i podobnego -- Bezpieczeństwo użytkowania -- Część 1: Wymagania ogólne*”, zwanej dalej „normą PN-EN 60335-1:2012”. Badania wykazały możliwość dostępu do części czynnych podczas normalnego użytkowania produktu, co stanowi naruszenie wymagań określonych w pkt. 8.1.1 i pkt. 8.1.2 ww. normy. Ponadto stwierdzono naruszenie wymagań określonych w pkt 8.1.4 normy PN-EN 60335-1:2012 polegające na emitowaniu przez urządzenie prądu elektrycznego o przekroczonej dopuszczalnej wartości maksymalnego napięcia dla prądu stałego i zmiennego, która w badanym produkcie wyniosła $U_{\max}=892 \text{ V} \pm 2 \text{ V}$, podczas gdy zgodnie z normą napięcie nie powinno przekraczać wartości 42,4 V.

Inspektorzy Inspekcji Handlowej badając długopisy z prądem pod kątem prawidłowości ich oznakowania stwierdzili brak informacji i ostrzeżeń w języku polskim wskazujących jak bezpiecznie korzystać z produktu oraz że dla osób starszych, osób z problemami zdrowotnymi i osób posiadających rozrusznik serca długopisy z prądem mogą stwarzać zagrożenie. Ponadto stwierdzono brak danych identyfikujących podmiot odpowiedzialny za wprowadzenie produktu do obrotu, oznaczenia identyfikującego produkt, instrukcji dotyczącej użytkowania produktu.

Prezes UOKiK mając na uwadze powyższe ustalenia uznał, iż w celu zapewnienia ochrony życia i zdrowia konsumentów niezbędne jest wyjaśnienie tej sprawy w drodze postępowania administracyjnego na podstawie ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów.

Zgodnie z art. 61 § 4 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.), pismem z dnia 16 grudnia 2014 r. Prezes UOKiK powiadomił stronę postępowania o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie ogólnego bezpieczeństwa długopisów z prądem. W tym samym piśmie Prezes UOKiK wezwał stronę postępowania do określenia jej roli w obrocie kwestionowanymi długopisami i przekazania dowodów ich nabycia (np. faktur zakupu, dokumentów SAD), przekazania informacji od kiedy i ile produktów zostało wprowadzonych na rynek (przekazania pełnej listy

dystrybutorów kwestionowanych produktów ze wskazaniem liczby egzemplarzy dostarczonych każdemu z nich, uwzględniającej jednostkową cenę sprzedaży produktów oraz numerów i dat wystawienia faktur na podstawie których doszło do ich sprzedaży) oraz określenia ile sztuk długopisów z prądem strona postępowania posiada na stanie magazynowym. Dodatkowo, Prezes UOKiK zwrócił się również o przekazanie informacji dotyczących ewentualnych skarg lub reklamacji na przedmiotowe produkty.

Ponadto stronę postępowania poinformowano, iż w opinii organu nadzoru kwestionowane produkty, znajdujące się jej na stanie magazynowym oraz ewentualnie odebrane od dystrybutorów, z uwagi na rodzaj stwierdzonych nieprawidłowości, powinny zostać zwrócone do dostawcy lub zniszczone oraz że dowody powyższych działań, np. fakturę korygującą VAT, protokół likwidacji wraz z dokumentacją fotograficzną, protokół przekazania długopisów z prądem do utylizacji firmie zewnętrznej albo fakturę potwierdzającą wykonanie takiej usługi, należy przedstawić Prezesowi UOKiK.

W odpowiedzi na powyższe strona postępowania pismem z dnia 2 stycznia 2015 r. poinformowała Prezesa UOKiK, że kwestionowane długopisy pochodzą z Chin i zostały zakupione na podstawie faktury nr YCL0915 z dnia 26 września 2011 r. w ilości 216 szt., a następnie w ilości 192 szt. sprzedane jednemu dystrybutorowi, tj. Jolancie Buras-Góreckiej, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą PPHU „ALTAIR” Jolanta Buras-Górecka w Kielcach na podstawie faktury VAT nr F/000491/13 z 24 września 2013 r. Ponadto strona postępowania poinformowała, że pozostałe 24 szt. długopisów z prądem zostało wycofane z obrotu, znajdują się na jej stanie magazynowym i zostaną wraz z ich egzemplarzami odebranymi od dystrybutora przekazane do utylizacji.

Prezes UOKiK pismem z dnia 13 stycznia 2015 r. przypomniał stronie postępowania, że zadeklarowane działania powinna poprzeć dowodami w postaci faktury korygującej VAT potwierdzającej odebranie od dystrybutora długopisów z prądem oraz protokołu likwidacji wraz z dokumentacją fotograficzną, protokołu przekazania długopisów z prądem do utylizacji firmie zewnętrznej albo faktury potwierdzającej wykonanie takiej usługi.

W odpowiedzi na powyższe strona postępowania pismem z dnia 30 stycznia 2015 r. przekazała: fakturę korygującą VAT nr FK/000001/15 z dnia 13 stycznia 2015 r. potwierdzającą odebranie od dystrybutora 145 szt. przedmiotowych długopisów, wydany przez zewnętrzną firmę wyspecjalizowaną w utylizacji odpadów protokół przyjęcia i zniszczenia 169 szt. długopisów rażących prądem z dnia 15 stycznia 2015 r. oraz fakturę rozliczenia usługi niszczenia i unieszkodliwienia odpadów (długopisów) nr 22/2015 z dnia 21 stycznia 2015 r.

Pismem z dnia 19 lutego 2015 r. Prezes UOKiK poinformował stronę postępowania o przysługującym jej prawie do zapoznania się ze zgromadzonymi aktami sprawy oraz prawie wypowiedzenia się co do zebranych dowodów oraz zgłoszonych żądań. Strona postępowania nie skorzystała z przysługujących jej praw.

Prezes UOKiK ustalił i stwierdził, co następuje:

Przedsiębiorca NIDA spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Wólce Kosowskiej wprowadził długopisy z prądem na polski rynek i jest producentem w rozumieniu art. 3 pkt 2 lit b ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, zgodnie z którym za producenta uznaje się przedstawiciela wytwórcy, a jeżeli wytwórca nie wyznaczył przedstawiciela – importera produktu, w przypadkach gdy wytwórca nie prowadzi działalności w Unii Europejskiej lub na terytorium państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Na opakowaniu zbiorczym, w którym znajdowały się oferowane do sprzedaży długopisy z prądem, umieszczono min. następujące informacje: „Importer NIDA, 05-552 WÓLKA KOSOWSKA, UL. NADRZECZNA 14LOKH5/C-07”. Ponadto w toku prowadzonego przez Prezesa UOKiK postępowania jego strona w piśmie z dnia 2 stycznia 2015 r. potwierdziła, iż jest importerem kwestionowanego produktu.

Zgodnie z art. 10 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, producent zobowiązany jest wprowadzać na rynek wyłącznie produkty bezpieczne. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, produktem bezpiecznym jest produkt, który w zwykłych lub innych, dających się w sposób uzasadniony przewidzieć warunkach jego używania, z uwzględnieniem czasu korzystania z produktu, a także w zależności od rodzaju produktu, sposobu uruchomienia oraz wymogów instalacji i konserwacji, nie stwarza żadnego zagrożenia dla konsumentów lub stwarza znikome zagrożenie, dające się pogodzić z jego zwykłym używaniem i uwzględniające wysoki poziom wymagań dotyczących ochrony zdrowia i życia ludzkiego. Oceniając bezpieczeństwo produktu, zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 3 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, uwzględnia się również wygląd produktu, jego oznakowanie, ostrzeżenia i instrukcje dotyczące jego użytkowania oraz wszelkie inne udostępniane konsumentowi wskazówki lub informacje dotyczące produktu. Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie

produktów, produkt który nie spełnia wymagań określonych w art. 4 tej ustawy nie jest produktem bezpiecznym.

W myśl art. 6 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, bezpieczeństwo produktu ocenia się z uwzględnieniem spełniania przez produkt wymagań wynikających z dobrowolnych norm krajowych państw członkowskich Unii Europejskiej będących transpozycją norm europejskich innych niż normy uznane przez Komisję Europejską za zgodne z przepisami dotyczącymi ogólnego bezpieczeństwa produktów oraz z uwzględnieniem spełniania przez produkt Polskich Norm. Z uwagi na fakt, iż norma PN-EN 60335-1:2012 „*Elektryczny sprzęt do użytku domowego i podobnego. Bezpieczeństwo użytkowania. Część 1: Wymagania ogólne*”, stanowi wyżej opisany rodzaj normy, Prezes UOKiK dokonał oceny ogólnego bezpieczeństwa z uwzględnieniem wymagań określonych w ww. normie.

Badania laboratoryjne długopisu z prądem przeprowadzone na zlecenie Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej przez Laboratorium Badawcze Oddziału Instytutu Elektrotechniki w Gdańsku wykazały, iż produkt nie spełnia wymagań określonych w pkt 8.1.1 i pkt 8.1.2 ww. normy, ponieważ w trakcie jego normalnego użytkowania możliwe jest dotknięcie części czynnych produktu. Ponadto stwierdzono naruszenie wymagań określonych w pkt 8.1.4 normy PN-EN 60335-1:2012 polegające na emitowaniu przez urządzenie prądu elektrycznego o przekroczonej dopuszczalnej wartości maksymalnego napięcia 42,4 V dla prądu stałego i zmiennego.

W oparciu o powyższe badania inspektorzy Inspekcji Handlowej stwierdzili, iż istnieje prawdopodobieństwo, że impuls elektryczny wywołany wciśnięciem przycisku umieszczonego na górnym końcu długopisu (w zwykłym długopisie służącego do wysunięcia wkładu) spowoduje rażenie prądem i w konsekwencji może doprowadzić do zaburzeń czynności organizmu min. tymczasowego skurczu mięśni, paraliżu, zatrzymania oddechu, a nawet migotania komór serca, co jest poważnym zagrożeniem życia i często prowadzi do śmierci. Podkreślono, że narażone na wystąpienie ww. zagrożeń są w szczególności dzieci, osoby starsze, osoby z problemami zdrowotnymi np. osoby z chorobami krążenia lub z wszczepionym rozrusznikiem serca. Badając przedmiotowe długopisy pod kątem prawidłowości ich oznakowania stwierdzono, iż na opakowaniu jednostkowym produktu brak w języku polskim jakichkolwiek informacji o sposobach prawidłowego i bezpiecznego korzystania, jak i ostrzeżeń np. określenia kategorii konsumentów, którzy z racji wieku czy też zdrowia mogą być narażeni na niebezpieczeństwo podczas korzystania z urządzenia.

Strona postępowania nie zakwestionowała wyników powyższych badań i nie przedstawiła żadnych dowodów, które świadczyłyby o tym, że długopisy z prądem są bezpieczne. W związku z powyższym, Prezes UOKiK podzielił opinię inspektorów Inspekcji Handlowej i uznał, że kwestionowane produkty nie spełniają wymagań określonych w art. 4 ust. 1 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, nie są produktami bezpiecznymi, w związku z czym mogą stwarzać zagrożenie dla zdrowia, a nawet życia ich przypadkowych użytkowników jakimi są dzieci.

Zgodnie z art. 24 ust. 14 pkt 2 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, Prezes UOKiK wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeśli producent lub dystrybutor usunął przyczyny zagrożeń.

Z akt sprawy wynika, że strona postępowania wprowadziła na rynek polski 216 szt. pochodzących z Chin długopisów z prądem zakupionych na podstawie faktury nr YCL0915 z dnia 26 września 2011 r., z czego 192 szt. sprzedała na podstawie faktury VAT nr F/000491/13 z 24 września 2013 r. Jolancie Buras-Góreckiej, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą PPHU „ALTAIR” Jolanta Buras-Górecka w Kielcach. Po uzyskaniu wiedzy o zagrożeniach związanych z użytkowaniem kwestionowanych produktów strona postępowania wycofała z obrotu posiadane na stanie magazynowym 24 szt. długopisów z prądem oraz na podstawie korygującej faktury VAT nr FK/000001/15 odebrała od ww. przedsiębiorcy 145 szt. tych długopisów. Następnie wszystkie posiadane długopisy z prądem w łącznej ilości 169 szt. (odebrane 145 szt. i wycofane z obrotu 24 szt.) przekazała do utylizacji firmie zewnętrznej wyspecjalizowanej w niszczeniu odpadów, co potwierdzają przekazany organowi nadzoru protokół przyjęcia i zniszczenia 169 szt. długopisów rażących prądem z dnia 15 stycznia 2015 r. i faktura rozliczenia usługi niszczenia i unieszkodliwienia odpadów (długopisów) nr 22/2015 z dnia 21 stycznia 2015 r.

Mając powyższe na uwadze należy uznać, że w toku postępowania administracyjnego jego strona podjęła współpracę udzielając wyjaśnień odnośnie swojej roli w obrocie długopisami z prądem oraz przedstawiła stosowne dowody potwierdzające podjęte działania w celu wyeliminowania zagrożeń stwarzanych przez te produkty.

Przedstawione przez stronę postępowania informacje i dowody w opinii Prezesa UOKiK są wiarygodne i wystarczające do uznania, że strona postępowania – NIDA spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Wólce Kosowskiej – usunęła przyczyny zagrożeń stwarzanych przez produkty będące przedmiotem postępowania.

W związku z powyższym, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

Pouczenie:

Na podstawie art. 127 § 3 w związku z art. 5 § 2 pkt 4 Kodeksu postępowania administracyjnego oraz w związku z art. 29 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2015 r. poz. 184) oraz na podstawie art. 129 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego, w związku z art. 26 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, od niniejszej decyzji stronie nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z niniejszej decyzji może, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, zwrócić się do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Otrzymuje:

Nida sp. z o.o.
ul. Nadrzeczna 14 lok. H5/C7
05-552 Wólka Kosowska

z up. PREZESA
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
DYREKTOR
Departamentu Nadzoru Rynku

Anna Mazurak